

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gvilielmi Becani E Societate Iesv Idyllia Et Elegiae

Becanus, Gulielmus

Antverpiae, 1655

Gvilielmi Becani E Societate Iesv Elegiarvm Liber Secvndvs. Avstriaca.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12773

GVILIELMI
B E C A N I
E SOCIETATE IESV
ELEGIARVM
LIBER SECVNDVS.
AVSTRIACA.

GUILIELMI

DE CANI

DE SOCIETATE IESU

IN REGIA

LIBER SECVNDVS

AVSTRICA

216
71

IVSTINIANO
TRIEST,
EQVITI,
DOMINO DE RVDDERSHOVE,
LOVENDEGHEM , BELLEGHEM,
OVERACKER, LAETHEM, &c.

 ERILLVSTRIS VIR,

Quæ aliquando mandante te composita sunt, amant modò sub tuo nomine poëmata prodire.

Accipe iussis

Carmina cœpta tuis.

Renouabunt tibi memoriam illius temporis, quo Ferdinandus Hispaniarum Infans Gandauum triumphabundus aduênit. Quis ille dies fuit? qui apparatus? qui splendor operum? quæ lætitiæ

E 4

&

& gratulationis signa? suator & auctor tu fuisti. Tibi potissimum debet, quantum Gandauensis ciuitas laudem meruit. Summum Magistratum gerebas, nec poteras quo in Regem animo esses, in eius fratre non ostendere. Gubernatores patriæ excepisti sæpius; Ferdinandum tantò magnificentius, quantò dignitate ceteris antecelluit. Quæ eò facerent, præterquam quòd magnanimitas tua tibi suggereret, didiceras iam olim, cum varias Regum aulas regionesque iuuenis lustrasti. Aliò Regis tui Legatos comitatus es: Romam anno sæculari M. DC. religio te traxit. Reliquam inde ætatem sic egisti, ut non tam tuus, quam patriæ & Reipublicæ fueris. Anno M. DC. XIII. fossæ Gandauo Brugas ducendæ præfectus es. adeò iam tum perspecta fuit prudentia tua. Spectatores operis Albertum & Isabellam Belgij Principes habuisti; Marchionem Spinolam, Comitem Buquoyum,
D. Lu-

D E D I C A T I O. 73

D. Ludouicum Velasquium in arce tuâ
 Louendeghemiâ etiam hospites, om-
 nes solertiæ tuæ laudatores. De aliis
 muniis quid dicam? quoties, quamque
 præclarè Gandauenſi Magistratui præ-
 fueris, non ciues modò testes sunt, sed
 & opera moleſque quæ ad ornamentum
 ciuitatis, quæ ad munimentum excita-
 tæ. Honorem illum tuum in Reipublicæ
 commoda vertiſti. Belli subsidia cum
 liberaliter ſemper curares, ſic fuiſti in
 Regem obſequioſus, vt populo onero-
 ſus non fieres: ſic religioſas familias ege-
 noſque ciues ſubleuaſti, vt alios non
 grauaris. Non tu Reipublicæ incubuiſti,
 ſed illa tibi. De ſtatu Flandriæ, de peri-
 culis, de ſubueniendi modo Duces exer-
 citus, Moderatoresque Belgij tam op-
 portunè ſapienterque monuiſti, vt eo
 nomine & illi multum tibi detulerint,
 & patria etiamnum obſtricta ſit. Viues
 illis meritis, neque mori te virtutes tuæ
 ſinent. Sed & immortalitate iſtâ morta-

lis quodammodò frueris. Quibus annis alij decrepiti sunt, robustus es & valens. Octogenarius defectum ætatis non sentis : corpori vegeto & erecto ad plura quotidie passuum millia pedibus conficienda vires supersunt : animus sic comparatus est, vt iam vel maximè eluceat in te Tullianum istud: Mens, ratio, consilium in senibus viget. Vtinam, quod menti illi probetur, aliquid ego adferam ! non tamen adeò versus meos, quàm studium, quo illos tuo nomini inscripsi, velim tibi placere.

ELE-

ELEGIA I.
 CAROLI V. IMPERATORIS
 APVD GANDAVENSES NATI
 GENETHLIACON.
 AD VRBEM GANDAVVM.

*Cùm eam Ferdinandus Hispaniarum Infans
 triumphali pompâ ingressus, proavi sui me-
 moriam renouaret.*

ANDA faue: da thura focis: da
 munera templis,
 Qualia nec victis hostibus antè
 soles.

Iam bello partos superas in pace
 triumphos,

Teque aliquid, quamuis maxima, majus habes.
 Quem maria & terræ, quem mox sibi regia cæli

Vindicet, ille tuâ nascitur vrbe puer,
 Æra sonent: latè festiuo splendeat æther

igne: fremant plausu lætitiæque viæ,

Ducantur ludo noctes, agitetque iuuentus

Læta choros: quemquam sit doluisse nefas.

Vicini colles, vicina assurgite siluæ:

Scaldi, iube fluctus purius ire tuos.

At tu vitales almi sub luminis oras

Edite, spes hominum, Carole, cura Dei,

Accipe qui rerum successus & ordo tuarum:

Præscribant vitæ quem tibi fata modum.

Quas

76 G V I L I E L M I B E C A N I

Quas nec nouerunt alij, moderabere terras :

Surget in imperio noxque diesque tuo.

Augebis virtute tuâ, quod auita parauit.

Auspiciis crescent regna paterna tuis.

Et proavis tu multa licet, tibi plura nepotes

Debebunt, per te qui caput orbis erunt.

Ecce tibi iam nunc extremæ munera gentes,

Obsequiique sui pignora certa ferunt :

Et dominas flexo veneratæ poplite cunas

Aspectu certant se fatiare tuo.

Fallor ? an excelso Iouis armiger ales Olympo

Hæsurum augustis fert diadema comis ?

Suscipe dona Dei, populisque assuesce regendis :

Vel teneras poterunt sceptrâ decere manus.

Sceptrâ quidē tibi mox; sed erunt simul arma gerenda.

Gallia tranquillos non sinet ire dies.

Bella, puer, video, crudelia surgere bella,

Et coniuratos in tua fata duces.

Attu ne terrere minis. Dant bella triumphis

Materiam. Gaudet sanguine nomen emi.

Rex animis armisque ferox in prælia surget,

Et tibi, Pelidæ quod fuit Hector, erit.

Ecce per aërios rapit arduus agmina montes,

Nec timet Alpinas primus inire niues.

Iam tenet Italiam, turmasque lacescit Iberas.

Quid facis ? inuictas gens habet illa manus.

Stant acies: dant signa tubæ: concurritur. Eheu !

Ticini quantum sanguinis vnda vehet !

Miscentur cædes: perimuntque, caduntque vicissim:

Sed tamen indomitus fortiùs instat Iber.

Inter vtrumque diu volitat victoria: tandem

Austriacas Aquilas notaque signa petit.

Maxima

Maxima quæ sita est : maior modò gloria restat.
 Post hostes, animum, Carole, vince tuum.
 Et bellum, & belli victoria finiat iram.
 Vindicta est regi pulchra, fuisse pium.
 Prospera Mars spondet: sed ad arma venire coactum,
 Amplecti pacis fœdera sponte decet.
 Pax placet. Exhausti bellis gaudete coloni;
 Atque oleæ lætas cingite fronde comas.
 Innocuo gladium miles commutet aratro:
 Occupet in tenebris tela cruenta situs.
 Quid loquor? impietas irâ comitata doloque
 Insidias alias & noua bella parat.
 Carole, quid speras in tempora longa quietem?
 Hostis adest: turmas ad sua signa voca.
 Ecce rebellatrix Germania cornua tollit,
 Et domini sumit in caput arma sui.
 Sed non & sumpsisse volet. dabit improba pœnas.
 Nemo in te poterit perfidus esse diu.
 Parce tamen, posito si quando furore, scelusque
 Fassa, tuos supplex concidat ante pedes.
 Vincere multorum; proprium non perdere victos
 Sit tibi: proximior gloria nulla Deo est.
 Fulminat ille quidem; sed paucos fulmina lædunt:
 Contenta est solo Numinis ira metu.
 Sed tamen interdum nocet & clementia. Multis
 Ferri acies, multis attulit ignis opem.
 Tu quoque ne nulli sis implacabilis: hostem
 Crede tuum, quisquis Religionis erit.
 Religio passis ad te miseranda capillis
 Confugit. heu quantis fluctuat illa malis!
 Et tamen, Odrysiò quæ seruit terra tyranno,
 Pacem habet, & felix impietate suâ est,

Et

Et veteres clades, & nostri probra recenset
 Nominis, & magnum ridet inulta Deum.
 Vade age, damnatis infer pia gentibus arma
 Bistonios ultra Sarmaticosque sinus.
 Hic odia, æternasque gere implacabilis iras :
 Hac causâ pulchrum crede piumque mori.
 Sospite te, Scythicas paueat Germania Lunas ?
 Austriaco rutilent Turcica signa solo ?
 Sospite te, infames populentur littora classes
 Itala ? sint populis æquora clausa tuis ?
 Auerrant Superi. Vertes hoc omen in hostes,
 Captaque cum dominis barbara rostra trahes.
 Per medias acies, Libycas penetrabis in vrbes ;
 Accedet titulis Africa terra tuis.
 Fallor ? an Ismariis video stare agmina campis,
 Byzantiq̄ue arces, mœniaque alta quati ?
 Me miserum ! cur hoc aliquis nostro inuidet æuo ?
 Successusque tuos propria damna putat ?
 Quisquis is est, precor vt ne sit sine vindice, quæque
 Hostibus inferri non sinit, ipse ferat.
 Nec tamen impedit quin ultra solis & anni
 Notum iter extremo des noua iura mari :
 Herculeasque ultra metas, Bacchiq̄ue labores
 Austriacum nomen impetiumque feras :
 Dum laudis famæque satur, moderamina rerum,
 Sceptraque deponas, sufficiasque tibi.
 Tum te sublimem titulos super atque trophæa
 Ad cælum niueis Gloria tollete quis.
 In tua certantes ibunt præconia vates.
 Hei mihi, nil magnum quod mea Musa sonet !
 Non maiora tamen laudum monumenta tuarum,
 Quàm benefacta tuæ posteritatis erunt.

Ergò,

ELEGIARVM LIB. II. 79

Ergò, vbi de summo terras spectabis Olympo ,
 Quæque animis fuerant regna minora tuis ,
 Aspicias illic dignos te patre Philippos ,
 Quorum vita salus duplicis orbis erit.
 Aspicias Carolos, æternaque Ferdinandos
 Nomina, in Austriacum nomina nata decus.
 Quorum aliquis proauum Belgis vt reddat, & æuum
 Olim restituat per tua facta tuum ,
 Annue cum reliquis de cælo , Carole, Diuis.
 Post tua sic etiam fata superstes eris.

ELEGIA II.
 AD BELGICAM.

*De Serenissimi Ferdinandi Gubernatoris illi
 destinati ex Hispaniâ in Italiam nauiga-
 tione.*

I Re parat dubias Fernandus classe per vndas :
 Vota fer ad magnum Belgica ritè Deum.
 Te propter, regnata suis maioribus arua,
 Te propter, fratrem deserit ille suum :
 Cumque aliter nequeas , quàm quâ sinit æquor ,
 adiri,
 Æquoris incertas sustinet ire vias.
 Scilicet hîc aliquid ventis debere necesse est :
 Virtutis totum, quod superabit, erit.
 Sed malè (me miserum!) ventis, malè fiditur vndis.
 Oceano constans non solet esse fides.
 His tamen ille suam credet nostramque salutem,
 Spesque per incertas tanta feretur aquas ?

Et

80 GUILIELMI BECANI

Et tota à fragili pendebit Belgica ligno ;
 Et tantùm felix, si volet Auster, erit ?
 O vtinam Diuis soluat ratis illa secundis,
 Sentiat & magni, quem vehat, vnda maris,
 Et commissa sibi populorum vota duorum
 Deferat ad portus, Ausoni terra, tuos !
 O vtinam venti veniant in vela ferentes,
 Et faciant celerem remus & aura viam !
 Quæque regunt nautas, numquam fulgere sereno
 Sidera deficient officiosa polo !
 Tyndarei fratres, formosæ pignora Leda,
 Præcipuè vobis conuenit illud opus.
 Nam quod tu caelo Pollux cum Castore, terris
 Hoc cum fratre, ratis quem vehit illa, suo est.
 Qui fuit in vobis, vinclo qui vestra perenni
 Iunxit, & illorum pectora iungit amor.
 Vos immortales fecerunt fata, nec illos
 Gloria permittet posteritasque mori.
 Vos iubare & radiis genitor circumdedit aureis,
 Hos genus illustres, & sua vita facit.
 Sidus sollicitis vos estis amabile nautis,
 Gratius hic populo fidus yterque suo.
 Denique quâ Virtus olim vos duxit, eâdem
 Hos quoque, sed serò, ducet in astra viâ.
 Vos igitur, cui se nunc horum credidit alter,
 Ne finite in mediis puppis vt erret aquis.
 Audior ? an totus tenebris inuoluitur aër ?
 Nox fugat atra diem: nubibus astra latent :
 Insurgunt venti: tolluntur in æthera fluctus :
 Exitium tumidæ triste minantur aquæ.
 Hoc Superi prohibete nefas, Hispania quotquot,
 Et non auersos Belgica quotquot habet ;

Et

ELEGIARVM LIB. II. 81

Et seruatorum populos seruate, nec vnum
 Fluctibus his perdi credite posse caput.
 Belgica naufragium puppi patietur in illâ :
 Hei mihi! si frustrâ tot modò vora facit.
 Hei mihi! si vestras frustrâ procumbit ad aras,
 Et spargit lacrymis omnia templa suis;
 Si veniâ nondum digna est vestroque fauore,
 Imperio dignam quam putat ille suo.
 Nequidquam timeo. Redeunt sua sidera cælo,
 Et rabiem Boreas ponit, & vnda suam.
 Incolumes terram propè iam tenuere carinæ;
 Iam portum è summâ nauita puppe vider.
 Felicem terram, quæ gaudia debita Belgis,
 Præcipiet; felix, quod premet ille, solum.

ELEGIA III.

AD SERENISSIMVM FERDINANDVM.

*De morâ ei in Italiâ iniectâ & alpium
 transmissione.*

R Vinpe moras, Fernande: manus tibi Belgica
 tendit,
 Tam tibi, tam fratri Belgica cara tuo:
 Et (quamuis Moncada nihil sinit esse timendum)
 Nescio quo sine te fluctuat illa metu,
 Et plus à tanto (quamuis nihil ille reliquit
 Armis quod potuit consilioque geri)
 Plus tamen, vt par est, à tanto Principe sperat.
 Est aliquid, summâ ducere stirpe genus.
 Nec minùs infelix sibi te Germania poscit,
 Indiget auxiliis nec minùs illa tuis.

F

Te

82 G V I L I E L M I B E C A N I

Te vocat assiduis, ô Princeps, vtraque votis
 Dinumerat lentos vtraque mœsta dies.
 Vtraque cùm vocat hæc, cur te tenet Itala tellus ?
 Cur magis illius vota precesque valent ?
 Cur regio felix damno manet vna duarum,
 Plus iusto nostris perfruiturque bonis ?
 Iam certè discessit hiems ; iam frigore pulso
 Apta viatori tempora veris eunt :
 Iam tibi miles adest summo Duce dignus, Iberis
 Et iunxit turmas terra Latina suas.
 Eia age, rumpe moras ; populis nec ferre salutem,
 Nec dubita laudes accelerare tuas.
 Quid loquor ? obsistit nobis natura ; voluntas
 Nec sua Fernandum, sed graue tardat iter.
 Quoque minùs veniat, tangentes vertice cælum
 Impediunt Alpes, impediuntque niues.
 Hoc est, infidi quod post discrimina ponti,
 Post dubios timuit Belgica sæpè Notos.
 Sed frustrà timuit. Nam quod natura negauit,
 Hoc illi virtus iam sua pandet iter.
 Nempe datur forti quouis penetrare : nec vlla
 Inuia virtuti difficilisque via est.
 Quis teneat volucrum, ne tendat in æthera, flammam ?
 Quis faciat nimbis fulminibusque moram ?
 Quis clausum cæcis vetet expirare cauernis,
 Et cælo Boream liberiore frui ?
 Quis, virtus obices nequeat quos vincere, ponat ?
 Semper vel reperit, vel facit illa viam.
 Hac duce Fernandus per montes nubibus æquos,
 Incola quos tuto vix subit ipse pede,
 Per rigidas cautes & inhospita saxa, geluque
 Obsita perpetuo per loca carpit iter.

Hac

ELEGIARVM LIB. II. 83

Hac duce præcipites contemnit rupium hiatus,
 Nec timet abruptas per iuga summa vias.
 Et quò confuertas pasci per saxa capellas
 Vix ageret pastor, hîc sua castra locat.
 Scilicet ad magnos sic tendimus, inquit, honores :
 Ad famam mollis non solet esse via.
 Principis exemplo miles non segnior instat ;
 Et pudor est tardè, quò præit ille, sequi.
 Ante alios festinat Iber, fortemque probare
 Iam tum præcipuè se studet ille Duci :
 Et mediis dum pendet adhuc in rupibus agmen,
 Iam tum pugnandi tempus adesse cupit.
 Iamque animos, iamque arma parat, iam concipit
 iras,
 Iam spondet palmas exuuiasque sibi :
 Et quasi vicinum conuitia iactat in hostem,
 Nec, nisi cunctari ne velit ille, timet.
 Gaudete ô Tylij, Feriæ gaudete sepulti,
 Qui vestras clades expiet, vltor adit.

ELEGIA IV.

D E

VICTORIA AD NORTLINGAM.

Obtentâ à Serenissimis Ferdinando IV. Hungaria Rege, & Ferdinando Hisp. Infante.

Plaudite iô populi, patriæ quos cura Deique
 Tangit, & antiquæ relligionis honor.
 Plaudite, fortunam qui vestram ducitis esse,
 Austriacæ Numen quam volet esse Domus.

F 2

Et

Et tu flere tuos (quamuis iam sæpè coacta
 Cæsare sub tali non patièda pati)
 Desine flere tuos tandem Germania casus:
 Desine fatorum de grauitate queri;
 Tristibus vt passim tua videris oppida flammis,
 Sanctaque cum signis templa flagrare suis,
 Ciuibus exhaustas vrbes, cultoribus agros,
 Pingua de domini sanguine prata sui,
 Deletasque acies, totisque cadauera campis
 Sparsa, cruentato non benè tecta solo.
 Germanas aquilas hosti cessisse pudendo,
 Vincere consuetos vincla tulisse duces,
 In mare Danubium currus voluisse virosque,
 Purpureas Rheni sæpè fuisse vias,
 Et quæ, quàm dici possent maiora, tulisti,
 Desine funestis ingeminare modis.
 Iam facies rerum verâ est: iam cœpit Olympo
 Candida depulsis nubibus ire dies.
 Pristina fors rediit: versisque in prospera fais
 Ultio sumpta tuis dignaque parque malis.
 Succubuit tandem, qui pridem debuit, hostis;
 Quæ meruit belli præmia, casus habet.
 Funeribus complet, modò quos vastauerat, agros,
 Quâ segetes vetuit crescere, mordet humum.
 Sparsa manu sæuâ miseris incendia villis
 Restinxit riuo sanguinis ipse sui.
 Gratia magna Deo: vetuit Deus ipse manere
 In sibi sacrato signa inimica solo:
 Indignasque neces, terrisque illata suorum
 Iussit ad auctores damna redire suos.
 Emendare suam voluit non perdere gentem,
 Et pietate minor, vt solet, ira fuit.

Proxima

ELEGIARVM LIB. II. 89

Proxima virtuti debetur gratia vestrae,
 O animis similes nominibusque Duces,
 O consanguinei duo fulmina Ferdinandi,
 Vestrum est, post Numen, quod iacet hostis, opus.
 Per vos parata salus: quidquid Mars pluribus annis
 Peccauit, per vos reddidit vna dies.
 Annorum clades per vos lux vna rependit,
 Reddit & amissum quidquid vbiq; fuit.
 Quae prius intulerat, quae mox inferre parabat,
 Turpiter haec hostis cogitur ipse pati.
 Spes vbi nunc, Wimate, tuae, vocesque, minaque?
 Illa vbi Caesareae certa ruina domus?
 Si nescis, domus haec humanis altius ortum
 Traxit, & è caelis, vnde perennet, habet.
 Inuidiae scopulus, sed vertice sidera tangens,
 Quem rabidi frustra verberet aura Noti.
 Haec domus, vt duris truncata bipennibus illex,
 A damnis animum ducit opesque suis.
 Hac daret euersa Germanis altera leges?
 Se populus domino subderet ille nouo?
 Imperij sacras regeret peregrinus habenas?
 Austriacae gereret sceptrum gerenda manu?
 Demens, illa tibi quando spondere tuisque
 Ausus es, hos aleret cum domus ista duces,
 Quorum hic auspiciis fraternis, ille paternis,
 Inuictusque animis esset vterque suis.
 Fauert, vt caeca est, tibi fors hucusque, virumque,
 Mars dederit letho millia multa tuus:
 Austriadas sed non ipsos impunè lacestas:
 Nil vetus hic miles, nil ferus ensis agat.
 Austriadae solo non certant milite: causam,
 Et Superos secum, fataque stirpis habent.

Et tamen his etiam pugnam temerarius offers,
 Primus signa moues, primus in arma ruis?
 Audeat in sauos vltro sic præda leones,
 Audeat in rabidos ire voranda lupos.
 Arma, parum refert, quod non per lustra tulere,
 Attrito canum nec caput ære tegant.
 Si nescis, animis non annis bella geruntur.
 Virtus, non ætas ferre trophæa solet.
 Vtque suos hostes numquam non vincere possint,
 Austriacis robur contigit ante diem.
 Quod vobis vsus, prudentia contulit illis,
 Ingeniumque annis maius vtrique suis:
 Quod vobis fortuna, hoc illis fata Deusque,
 Hoc stirpi virtus ingenerata dedit.

E L E G I A V.

A D P H I L I P P V M I V.

De misso in Belgicam Ferdinando,

V Ota valent igitur, nec inexorabilis vnumquam
 Est Deus, aut frustra nos sinit esse pios.
 Quæ negat, ipse tibi nolis concessa: rogando
 Persta, quamque roges, vberiora feres.
 Vberiora tulit nunc certe Belgica, haberque
 Cur non auditas gaudeat ante preces.
 Non quia nunc vrbes, quas perdidit ante, recepit;
 Alterius donum temporis illud erit:
 Nec quia depositis, quod adhuc non expedit, armis
 Dulcia securæ tempora pacis erunt;

Tunc

ELEGIARVM LIB. II. 87

Tunc erit hoc, cùm se, quod iam reor esse propinquũ,
 Subdiderit domino pars inimica suo :
 Sed quia, quod multis meritò plus esse triumphis
 Ducit, habet fratrem, magne Philippe, tuum.
 Dumque habet hunc, ipsum te, Rex, se pænè tenere
 Credit; & vt credat, moribus ille facit.
 Tam similis virtute tibi est, quàm tu ipse parenti
 Imperio minor est, cetera fratris habet.
 Ergo Deum sibi iam fauisse fatetur abundè,
 Et te, post magnum, quem colit illa, Deum ;
 Et, quamuis animo nil non sperabat ab illo,
 Iam tamen optatis plura tulisse suis.
 Scilicet ingentem cùm plurima Regna per orbem
 Imperio & curâ sunt moderanda tuâ,
 Te, quod iure potest, tellus sibi seruat Ibera:
 Nos tibi, post illam, proxima cura sumus.
 Illa quidem seruat, multos & seruet in annos,
 Quo nullum speret maius habere caput :
 Sed, quo non illi propiùs vel sanguine possit,
 Vel virtute dari, Belgica nostra tenet.
 Vos igitur nobis, quorum defensa labore,
 Emptaque sæpè fuit sanguine nostra salus,
 Vos precor, ô magni nobis faueatis Iberi,
 Et Belgas vobis dicite pænè pares.
 Namque vbi, qui cunctis satis esset gentibus vnus,
 Vni se genti plus satis esse videt,
 Iam bona nobiscum diuisit vestra Philippus :
 Vos Regem, fratrem Belgica Regis habet.
 Et tamen hic aliquis (veniam da patria, luctum
 Si renouem, & prodam dedecus ipse tuum)
 Et tamen hic aliquis dominum non fidus in illum
 Vixit ? posteritas ne precor adde fidem,

88 G V I L I E L M I B E C A N I

Quæ tamen hic fecit, si persananda Philippus
 Vulnera germanum misit ad illa suum,
 Irasci si dum potuit, miserescere Princeps
 Maluit, offensæ nec meminisse suæ;
 Qui fuit, inuictas qui prodidit hostibus vrbes,
 Vtiliter nobis perfidus ille fuit.
 Ergo tibi, per quem nobis sic esse beatis
 Contigit (ô Belgi spesque salusque tui!)
 Numina tam faueant (quid enim nisi vota queamus
 Reddere?) quàm nobis ipse Philippe faues;
 Et, quàm longa tibi petimus, dent tempora, princeps
 Vt noster possis esse, paterque diu.
 Atque vbi, quos terræ debes, impleueris annos,
 Teque tuos inter cernet Olympus auos;
 Tum tuus, in laudes natus qui surgit auitas,
 Indole cognosci qui tuus esse potest,
 Per tua, perque tui fratris te facta sequatur,
 Et sedeat folio non minor ipse tuo:
 Sceptraque cum totidem, quot tu, gestauerit annis,
 Per similes dextras posteritatis eant.
 Cetera cumque Deus concesserit omnia, fratres
 Tam claros habeat, quàm pater antè suos.

ELEGIA VI.
 GANDAVENSIS VRBIS,
 IN ADVENTV SERENISSIMI
 FERDINANDI GRATVLATIO.

CHRONICON.

Ergo Venisti, Mihiqve expeCtata tVeri
 Ora DatVr?

ERgo venisti, mihiqve expectata tueri
 Promissi toties Principis ora datur?
 Dexter ades Fernande; fauet tibi terra polusque,
 Et Deus aduentu dat bona signa tuo.
 Ecce nitet puro diffusum lumine cælum,
 Cumque tuo vultu conuenit ipsa dies.
 Tuque quod in terris, hoc præstat in æthere Titan:
 Tu tenebras animis discutis, ille polo.
 Ecce tibi Paria surgunt ad sidera moles,
 Aspicias laudes in quibus ipse tuas.
 In quibus armorum videas monumenta tuorum,
 Atque animi pariter pignora certa mei.
 Ecce tibi festis collucent compita flammis,
 Lætitiæ signis non caret vlla domus.
 Suntque mei ciues, quod, cum duxere triumphum,
 Credibile est turmas antè fuisse tuas.
 Esse suum dicunt te post mala multa leuamen,
 Extendi que orant iam sua fata senes:
 Et, tua quos spatiis tangit propioribus aras,
 Non sibi, maiores quæ subiere, timent.

F 5

Atque

Atque aliquis Tyrio cùm te conspexit in ostro,
 Phœbus vt in Cynthi dicitur ire iugis;
 Qualis, ait, facies! quàm tanto Principe digna est!
 Quàm placidæ speciem signaque mentis habet!
 At bona mox alius quæ sunt maiora recenset,
 Quæ carpat nullus diminuatque dies:
 Quòd tibi, cùm titulis tam sis generosus auctis,
 Non tamen est virtus nobilitate minor:
 Quòd decus ipse tuis addas natalibus, & quòd
 Par animus generi est, par animoque genus.
 Nortlingæ pugnam tum narrat; iterque fuisse,
 Quæ foret alterius gloria summa, tuum.
 Excipiunt illum plausu fremituque sequentes,
 Quisque tuas laudes spes putat esse suas.
 Ipse tuus, tanto qui iam sessore superbit,
 Plausibus attonitus sæpè resistit equus.
 Tu, precor, interea totam circumspice turbam;
 Quaque venis, gaude vix reperire viam:
 Et placeat quòd quisque cupit tibi proximus ire,
 Et studium populi iudiciumque nota.
 Cumque fat è vultu fuerit mens cognita, dicas:
 Cui tam sum carus, hic mihi carus erit.
 Tum subeas arcem, quâ nusquam forsitan esse
 Hospitiis possit dignior vlla tuis.
 Carolus hîc primùm, quem nunc tenet, æthera vidit:
 Hæc domus, hæc illi terra paterna fuit.
 His cœpit reptare locis, tectoque sub illo
 Augustus tenero vagiit ore puer.
 Tu quoque lætus in hos, Princeps, succede penates,
 Auctorem generis & venerare tui.
 Quodque illi natale solum est, tuare, velisque
 Me partem curæ, quod facis, esse tuæ.

ELEGIA VII.

Austriacam potentiam religione erga venerabilem Eucharistiam, unde orta est, niti.

Mortale est quodcumque vides. Rapit omnia
tempus.

Ipsâ, quâ steterant, grandia mole ruunt.
Pyramides vbi nunc? etiam periere ruinae.

Mausolea sibi facta sepulchra iacent.

Templa vbi quæ quondam Romana potentia caelo
Æquavit? Diuis incubuere suis.

Vtque domus, & busta, & celsa palatia Regum,
Ipsa etiam fato regna premente cadunt.

Post Troiæ exitium stravit brevis hora Mycenæ.

Romanæ famam iam pudet historiæ.

Quàm citò trans Gangem Macedo sua victor & In-
dum,

Vltra quod nihil est, ad mare signa tulit?

Quàm citò Achæmeniis superatâ Perfide Sufis

Iura dedit? Bactris imposuitque iugum?

At citiùs tanti, quàm parva est, gloria regni

Occidit, & domini fata secuta sui est.

Sic placitum Superis. Brevis est humana potestas,

Et Reges vno stantque caduntque die.

Ne metuas similem, mundi decus, Austria casum.

Auspicio terras tu meliore regis.

Quod dedit his fortuna, tulit. Tua sceptrâ, Tonantis

Munera sunt. Etiam cura Tonantis erunt.

Hunc tibi relligio fructum pietasque rependit,

Et quæ delicias continet ara tuas.

Ergò

Ergò subiectum tibi dum circumspicis orbem,
 Quaque cadit Titan, quaque refurgit aquis:
 Dum titulos, palmasque, & gentes mille subactas,
 Et tua trans Gangem fixa trophæa vides:
 Ne tibi suspectum tanti sit culmen honoris,
 Nec faciant, lapsi qui periere, metum.
 Nec, licet ingentem minitentur summa ruinam,
 Sideribus dubites inseruisse caput.
 Ut terram excedas, ut te super æthera virtus
 Euehat, hoc fulcro gloria tuta tua est.
 At neque, ne mundis impar sis vna duobus,
 Curarumque graui mole premare, time.
 Grande quidem, & maius mortali robore pondus,
 Quod tibi tot gentes imposuere, geris:
 At præstò est, additque suo de corpore vires,
 Supponitque oneri se Deus ipse tuo.
 Herculeis humeris dum cælum & sidera fessus
 Fulsit Atlas, Diuûm regia tuta fuit.
 Tu quid formides, quando, qui sustinet orbem,
 Te, molemque tui sustinet imperij.
 Insurgant populi, certent armisque, dolisque,
 Et fas, omne tibi quod nocet, esse putent:
 Dum tua cum causâ coniuncta est causa Tonantis,
 Vinces: ille tuis hostibus hostis erit.

ELEGIA VIII.

AD CLAVDIUM
COMITEM DE COLLALTO
ET S. SALVATORE.

*Dum Ferdinando IV. Augustissimi Caesaris
Ferdinandi III. filio suas de iure Maiesta-
tis, &c. Theses Louanij dedicaret an-
no M. DC. XLV.*

Tantum igitur bellis sese Germanica tollat
Nobilitas? quærat sola per arma decus?
Ingenio vires præstent, sapiensque feroci
Concedat? laudis sit genus esse rudem?
Nec nisi sanguineæ sit pulchra scientia pugnae,
Nec placeat nisi quæ palma cruore madet?
Ah miseri! quibus ad famam per busta suorum,
Per clades iter est, patria cara, tuas.
Sed tamen hoc potius, quam misceat omnia victor,
Insulterque tuis hostis ouetque malis.
Viderit Augustas Aquilas Germania pelli,
Atque inimica suo stare trophæa solo,
Imperij spoliis peregrina impunè fruuntur
Agmina, nec pubes omnis ad arma ruat?
Arma citi ferte arma, vocat Cæsarque cadensque
Patria. Pro patriâ dulce piùmque mori.
Tuque adedò, si te genuit, Collalte, Vienna,
Hostis quam circum jam sua signa tulit,

Arma

Arma tui, atque animū, atque iras, atque omnia Patris
Affer, & Austriaci nominis ultor ades.

Quid loquor? an solis domus Austria dimicat armis?
His tantūm Cæsar nititur esse potens?

Hoc agat, hunc referat malè strenuus alter honorem:
Sic bellum, quo vel vincere turpe, gerat.

Austriacis proprius causâ superare triumphus,
Primum, iustitiam non violasse, decus:

Non hoc imminuunt clades. Sors cetera versat,
Nec semper causâ pro meliore facit.

Sic & qui domui putat huic seruire decorum,
Iustitiam primūm fasque piūmque colat.

Cura vel in bellis est illis maxima legum:
Sectetur dominos hac quoque parte suos.

Nec tam quid gladius possit roburque furorque,
Quām quid iura sinant, quid caueantque, sciat.

Quid benè pugnando vincas, quod iure tueri
Non possis? ineunt sic sua bella fera.

Contemnes meliùs, quod honestat causa, periculum,
Iustaque quæ noris, fortiùs arma geres.

Huc curas, Collalte, tuas, pulchrosque labores
Et tantâ dignos nobilitate refers:

Huc spectant artes, animum quibus excolis, & te
Venturis titulis muneribusque paras.

Sola fremant annis alij iuuenilibus arma,
Et discant quo sint bella gerenda modo;

Quid sibi deposcat Maiestas Cæsaris, hostis
Quid violet, primus sit tibi scire labor.

Fortis erat genitor: tu laudibus adde paternis
Non solâ palmam posse referre manu.

Sic famæ captes primordia: bella deinde
Pro domino restent si peragenda tuo,

ELEGIARVM LIB. II. 95

Si te vel Cæsar, vel natus Cæsarum olim
 Ad sua deposcat iura tuenda ducem,
 Tum bellatorem sit cura referre parentem,
 Mantua, vel qualis, dum caperetur, erat;
 Vel qualis medios per cædes actus in hostes,
 Corpora fulmineo strata premebat equo.
 Est tibi non impar patrio, nec laudibus istis
 Spiritus, est qui pro Cæfare sanguis eat.
 Nec timor est, ne non venias instructus ad arma;
 Sint licet à studiis nunc aliena tuis.
 Cognatæ tibi sunt ab origine militis artes;
 Quodque aliis usus, hoc tibi stemma dedit.
 Quis, genus heroum, longo quos ordine censes
 Collatos, belli fulmina, nescit auos;
 Seu Venetis (multa his Veneti felicia debent
 Prælia) Cæsaribus seu placuere Duces?
 At modò pugnatum satis est, satis ensis & ira
 Peccarunt. Quæ non sanguine fluxit humus?
 Pax redeat. Pacem viduatæ ciuibus vrbes,
 Et magnâ tenuis oppida parte cinis,
 Cornibus & fractis Rhenus, totiesque cruentas
 In mare Danubius voluere fessus aquas,
 Ipse adeò pacem saturatus cladibus optat
 Miles, & inuitâ sustinet arma manu:
 Militibus, Reges, populoque fauere precanti.
 Publica nec careant pondere vota suo.
 Eueniet. Quid tunc artes Collalte cruentas
 Proderit, & sæuum noscere Martis opus?
 Quis tum poscentis certamina militis usus,
 Pars etiam quem nunc optima damnat, erit?
 At tibi, qui studiis animum quoque mitibus ornas,
 Nec facere ad laudem sola sat arma putas;

Et

Et vigilatorum pretium tum grande laborum,
 Et benè de populis quod merearis, erit,
 Dum quibus in terris per bella ferociit, & iam,
 Quod priùs iniustè plebs tulit, ipsa facit,
 Tu veteres iterùm mores, legesque reduces,
 Et quæ curasti discere, iura dabis.
 Urbibus atque iterùm ciues, & ciuibus vrbes
 Restitues, quæ nunc procubere solo.
 Sic tibi, quam miles non speret, gloria surget,
 Et melior, quàm qui sanguine constat, honor:
 Utque voluptatis populo sancita per orbem
 Fœdera, materies sic tibi laudis erunt.
 Maeste animis: hoc ipse vouet tibi Cæsar, & olim
 (Si tua, si quidquam publica vota valent)
 Augustæ cui fata domus, virtusque paternos
 Cum meritis titulos, imperiumque parant.

ELEGIA IX.

A D

LEOPOLDVM GVILIELMVM,
ARCHIDVCEM AVSTRIÆ, &c.

*Dum templi, quod Deiparæ immaculatè conce-
pta Societas Iesu Louanij exstruit, per Comi-
tem Isenburgicum primum lapidem poneret.*

*Vnâ manu faciebat opus, & alterâ tenebat
gladium. 2. Esdræ 4.*

Quisquis adest, faueat. Noua conditur omine
fausto

Cælicolûm Dominæ, Cælicolisque domus.

Ferte viri lapidem, si beat qui ritè paratam

A magno positus Principe primus humum.

O lapis, auspiciis alios præiture secundis,

Excipiat facili te bona terra sinu!

A te surgit opus, cui relligionis amantes

Iniectas toties indoluere moras.

Vnde nouum Grudiâ pietas expectet in vrbe

Momentum rebus præsidiumque suis.

Fortunate lapis, quamuis nec luce frueris,

Nec medio illustris conspiciere tholo:

Hanc tamen inuideant tibi cetera maritima sortem,

Exoptentque tuo delituiffe loco.

Ipsi de cælo Diui, dum poneris, adsunt,

Ætheræ Michaël gloria militiæ,

G

Et

Et multo Quintinus adhuc à vulnere pulcher,
 Cuius laurus obit sanguine sparsa caput,
 Et sibi deuoti cui maxima cura Louanî
 Petrus, & hac templum quisquis in vrbe tenet.
 Gaudent, & talis nisi, te qui poneret, esset,
 Certaret manibus ponere quisque suis.
 Tu tamen ante alios, Grudis cultissima semper,
 Digna que maiori semper honore coli,
 Adsis ô! studiique tuo cum nomine nostri
 Huic lapidi inscriptas aspice, Virgo, notas.
 Quodque tuo iunctum nomen legis, id quoque reddi
 Clarum pro meritis perpetuumque velis.
 Viuat, cumque tuâ Leopoldi gloria crescat,
 Seu pax sit, seu, quod non cupit, arma gerat.
 Austriacos decoret fastos vtrasque per artes,
 Nec præstet titulis inferiora suis.
 An pietate prior fuerit, quærat, an armis;
 Sed pietas palmam relligioque ferat.
 Utque places illi, placeat sic omnibus ille,
 Et sit, ut est noster, posteritatis amor.
 Quique suo metas in te non ponit amor,
 Auxilij finem nesciat ille tui.
 Quanto tu maior, tantò maiora repende:
 Cùm tibi præstiterit plurima, plura ferat,
 Viribus ille hostem; tu vince fauoribus illum,
 Materiam studiis suppeditesque nouis.
 Quæ tibi fundandis promptè deseruiit aris,
 Sic felix, hosti nec toleranda manus.
 Hoc primùm. Tum conatus bona prouehere nostros,
 Et pia præsentis numine cœpta foue.
 Sunt tibi sintque, precor, terris delubra Brabantis
 Plurima, vix aliâ quot regione vides.

Si tamen hoc primū est, Grudiā quod in vrbe dicandū
 Sit tibi, non nihil hoc, Virgo, valere velis.
 Sufficias animos: ne desint cetera cures:
 Quodque tibi surgit, fac, citò surgat opus.

ELEGIA X.

A D

DIVVM LEOPOLDVM
 AVSTRIACVM.

*Dum annum eius festum Leopoldus Guiliel-
 mus Archidux Austriae Bruxellis celebraret
 anno M. DC. IIL. XVII. Kal. Decemb.*

Festa dies rediit. Belgæ tibi sacra paramus:
 Dexter ades sacris, ô Leopolde, tuis.
 Austria centenis tua nunc tibi supplicat aris:
 Hunc sibi seu proprium vindicat illa diem.
 Tota tibi est hodie: laudes tibi, vota que soluit,
 Suspenditque tuis munera multa tholis.
 Austria, pace tuâ, nostra huius pars bona festi est,
 Atque aliquid, tibi quo Belgica certet, habet.
 Quem prece sollicitas, est & cur inuocet illa,
 Quem colis, est & cur non minùs illa colat.
 Olim tu fueras Leopoldo Principe felix:
 Heredem tanti nominis illa tenet.
 Qui quod habet nomen, virtutibus ornat iisdem,
 Per quas deliciae tunc erat ille tuæ.
 Tu fueras illius amor, tu maxima cura:
 Et nos huius amor, primaque cura sumus.

G 2

Ille

100 G V I L I E L M I B E C A N I

Ille tibi recti datus est moderator & æqui :

Et nobis hic est, quod fuit ille tibi.

Pro te susceptos sua credidit ille labores

Commoda: pro nobis hunc vigilare iuuat.

Vt tibi prodesset, nil non tulit ille, suasque ,

Queis tu gaudebas, esse putabat opcs :

Huic quoque iucundum est, quodcumque est vtile
nobis ,

Hic quoque præponit commoda nostra suis,

Tu statuas Diui, & Diuum veneraris in illis,

Artificis finxit quâs tibi docta manus :

Verior illius nobis obuênit imago :

Viuir apud Belgas, tu quod in ære vides.

Et tibi quam credis nunc illuxisse beatam ,

Non felix nobis fulserit illa dies?

Tu cui solemnès soluis, non soluat honores

Belgica? cui tua fers, non sua vota ferat?

Dentur thura focis: peragat pia sacra sacerdos.

Quisquis ades, purâ concipe mente preces.

Et pete, donati cælo quam seruat, amatque

Principis effigiem, seruet, ametque diu.

Gaudeat & longum, quo gaudet, præside re-
rum,

Et per quem sperat plurima, plura ferat.

Felicem videat felix, faustumque redire

Sentiat hanc illi sæpè, sibi que diem.

Fallor? an adiungit nostris sua vota? sui que

Quod poscunt ipsi, poscit & ipse suis.

Exaudi, si digna petit, tantique clientis

Esse vera vanas, ô Leopolde, preces.

Ipsi commissis oriantur tempora Belgis,

Per te quæ populis acta fuere tuis.

Aurea

ELEGIARVM LIB. II. 101

Aurea te dicunt illis regnante fuisse
 Sæcula. Felices, qui meruere frui!
 Atdebat sæuis, vt nunc, Germania bellis:
 Sanguineis ibant Rhenus & Albis aquis.
 Austria tuta fuit. Prostrauerat omnia Mauors:
 Auspiciis stabat Principis illa sui.
 Pax erat. O vtinam per te nos illa reuisat,
 Solamen longis vna futura malis!
 Vtque tibi est similis, qui Belgâ flectit habenas,
 Sic simili simus conditione tuis.
 Si licet, & tandem Superûm placauimus iras,
 Pax veniat: nullo restet ab hoste timor.
 Alter secessit, secedat & alter ab armis,
 Tristia quæ nobis, nec sibi læta gerit.
 Inter se Eumenides pugnent, & Erinnyes atræ:
 Fœdera nos iungant, & socialis amor.
 Ille quidem nobis dux est, quo sospite nullis
 Cedet, quantumuis Belgica pressa malis.
 Huic animi, viresque, huic sunt, quibus arma repellat,
 Arma: sed inuitâ sustinet illa manu.
 Pacis amat, quamuis belli sit factus ad artes:
 Hinc mauult famam nominis ire sui.
 Altera non tanti, quæcumque est, esse videtur,
 Vt benè tot damnis gloria possit emi.
 Augustus sanguis, Diuûm genus, Optime Princeps,
 A cuius pendet nostra salute salus,
 Sic tibi contingant, quanti debentur, honores:
 Sic in longa tuum sæcula nomen eat:
 Austriacos tua sic illustret gloria fastos,
 Vt tibi, quâ debet, quaeritur illa viâ.
 Ah miseri, quibus arma placent sic ferre, triumphis
 Vt possint ipsis illacrymare sui!

102 GVIL. BECANI ELEG. LIB. II.

Qui ciues, hostem possint vt perdere, perdunt,
Et lucrum per non damna minora petunt.
Consule tu meliùs nobis, nullumque tuorum
Pulchrius esse tibi crede salute decus.
Hinc tibi, seu cogant hostes contendere bello,
Hinc tibi, seu pactâ pace, triumphus eat.
Sic illi, cuius tu reddis amabile nomen,
Et per te Belgæ gens cui cara sumus,
Sic tua te iungat virtus, sed serò, Parenti,
Et Superos adeas, quâ præiere, viâ,

Ad maiorem Dei gloriam.

